

[Undervisningsministeren.]

alene til rentebeløbet, vil være uden al effektivitet, selvom kun de allermest trængende af de 135 000 udvælges.

Man har derfor ment at måtte søge loven ændret således, at der åbnes mulighed for ved uddelingen af støtte at supplere fondens renter med et delvis forbrug af kapitalen.

Der er i loven af maj 1950 kun tale om rammerne for studiefondens oprettelse; de nærmere regler om fondens forvaltning og tildeling af studielån og legater skal fastsættes i en særlig lov. I nærværende lovforslag, som ændrer formuleringen af loven af 1948, stilles derfor kun forslag om en almindelig hjemmel til efter behov at tage af fondens kapital. Den nærmere bestemmelse om, hvorledes dette i praksis skal kunne gøres, må der tages stilling til i forbindelse med det lovforslag om studiefondens forvaltning, som for tiden er til behandling i det høje ting.

Formanden: Ligeledes udenfor dagsordenen har den højtærede justitsminister ordet for at fremsætte de for hendes vedkommende anmeldte lovforslag.

Justitsministeren (Helga Pedersen): Jeg skal herved tillade mig for det høje ting at fremsætte forslag til lov om udlændinges adgang til landet m. v., forslag til lov om pas til danske statsborgere m. v. og forslag til lov om forlængelse af gyldigheden af lov nr. 158 af 30. marts 1946 om midlertidig ændring af og tillæg til lov af 15. maj 1875 om tilsyn med fremmede og rejssende m. m.

Den nugældende fremmedlov er som bekendt fra 1875, og da den er udarbejdet på en tid, da de internationale forhold og de økonomiske og sociale forhold i de enkelte lande var fuldstændig anderledes, end de er det i nutiden, er det ikke mærkeligt, at loven allerede i mange år har virket forældet. Siden den første verdenskrig blev det nødvendigt at ændre loven ved en midlertidig ændrings- og tillægslov, og rækken af disse midlertidige love har været fortsat indtil nu. Denne tilstand har naturligvis været meget upraktisk, og justitsministeriet har da også i flere år været klar over, at en ændring trængte sig på. I sommeren 1946 nedsatte daværende justitsminister Elmquist et udvalg, der skulde forberede et nyt lovforslag, og resultatet af udvalgets arbejde blev med enkelte ændringer fremsat i det høje ting af justitsminister Elmquist i februar 1947. Forslaget, som jeg senere skal gøre nogle

bemærkninger om, blev imidlertid ikke gennemført. Under forhandlingerne på rigsdagen om de seneste forslag om forlængelse af de midlertidige fremmedlove er der fra forskellig side blevet fremsat ønske om en revision af fremmedlovgivningen, og jeg har derfor ladet undersøge, om det ikke skulle være muligt nu at udarbejde forslag til en ny fremmedlov.

Som et resultat af denne undersøgelse foreligger de nu udarbejdede lovforslag. Grundlaget for dem er det i 1947 fremsatte lovforslag; der er dog i dette foretaget en række ændringer på grundlag af de siden den tid indvundne erfaringer, men lovforslaget betyder, som også lovforslaget fra 1947, først og fremmest en kodifikation af de gældende fremmedretlige regler.

Jeg skal dog først og fremmest bemærke, at jeg har fundet det praktisk at udskille bestemmelserne om pas til danske statsborgere til en særlig lov, da disse regler, som det også er omtalt i bemærkningerne til udlændingsloven, kun ved historiske tilfældigheder er kædet sammen med reglerne om fremmedes retsstilling, med hvilke de systematisk ikke har meget tilfælles.

Forslaget fra 1947 indførte en fuldstændig nydannelse i dansk ret, idet det foreslog oprettelse af et udlændingsnævn til at administrere fremmedvæsenet, dog med rekurs til justitsministeren. Baggrunden for dette forslag var sikkert i væsentlig grad de forhold, der forelå i den nærmeste tid efter besættelsen. Under retsopgøret blev det nødvendigt at tage stilling til spørgsmålet om udvisning af et meget stort antal udenlandske statsborgere, der havde tilsidesat den loyalitet, de skyldte Danmark, hvor de ofte i en lang årrække havde været bosat. Disse afgørelser var naturligvis ganske overordentlig vanskelige at træffe, og det kunne på baggrund af dem føles naturligt at oprette et på et bredt grundlag nedsat nævn til at træffe afgørelser i fremmedsager. Disse forhold foreligger imidlertid ikke i dag, og det er min opfattelse, at det iøvrigt ville være administrativt mere tilfredsstillende fortsat at lade fremmedvæsenet sortere direkte under justitsministeriet. Jeg har derfor ikke i det fremsatte forslag optaget bestemmelserne fra 1947 om et nævn, men har i stedet søgt at betrygge udlændingenes retsstilling ved i visse tilfælde at give dem mulighed for at forelægge domstolene de afgørelser, der af politiet måtte blive truffet imod dem. Dette er en fuldstændig nydannelse i dansk fremmedret, men jeg tror, at forslaget på dette punkt betyder en værdifuld styrkelse af de